

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

De Ministrante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Respondeo: Ita videtur sentire D. Thomas q. 79. art. 5. Petrus Nauarra, & quidam alij. Sed contrarium videtur verius: quod tenet Durandus d. 43. q. 3. & colligitur ex D. Thoma eadem dist. q. 2. art. 4. vbi dicit, suffragium, quod prodest ex applicatione alterius, pendere ex intentione applicantis. Ratio est: Quia effectus sacrificij, qui datur alteri, pro quo fit oblatio, totus pendet ex intentione Sacerdotis applicantis: gratia autem, quae in ipso requiritur cui applicatur sacrificium, solum requiritur vt dispositio tollens impedimentum. Secus est de effectibus Sacramentorum: quia non pendunt ex intentione ministrum, sed ex ipsa substantia Sacramenti, quae veluti naturaliter operatur iuxta dispositionem suscipientis. Confirmatur: Quia satisfactio propria applicata alteri, non prodest ei plus vel minus iuxta eius dispositionem, sed iuxta voluntatem applicantis: ergo similiter hic. Ratio à priori est, Quia hic fructus sacrificij non confertur per modum naturalis efficientiae sicut ignis calefacit; neque mediante actione recipientis, sicut Sacramenta effectum conferunt: sed per modum donationis moralis, quae tota pendet, & secundum suam substantiam, & quantitatem, ab intentione donantis.

61
Oblatum pro multis simul offerentibus, tantum prodest singulis, quantum si pro vno solo.

Dico Quarto, Si multi offerentes cooperentur Sacerdoti ad huius sacrificij oblationem, singulis, quatenus offerentes sunt, tantum prodest ex opere operato, & per modum impetrationis, quantum si soli cum Sacerdote obtulissent. Hoc modo potest fructus huius sacrificij dici infinitus extensus, non actu, sed potentia; quatenus plures, & plures in infinitum possunt suo modo actu concurrere, & fructum percipere. Est communis sententia Doctorum. Et ita forte intelligendus est Caietanus qu. 79. art. 5. & tom. 2. Opusculo 3. qu. 2. & alij eiusdem ordinis, qui docent hoc sacrificium oblatum pro multis, prodesse singulis secundum ipsorum deuotionem.

Probatum Primò, Quia alioqui longè fatius esset audire Missam priuatam, id est, cui pauci interfunt, quam publicam, cui multi. Secundò, Quando plures sunt offerentes, plures quoque sunt actiones, quibus cooperantur ad sacrificandum; quae actiones sunt veluti diuersae applicationes, quibus ipsum sacrificium singulis applicatur, & singuli ipsius sunt participes: ergo ex parte applicationis huius non minuitur fructus: nam singulis tam perfecte applicatur, quam si soli essent. Neque etiam minuitur ex parte sacrificij, aut rei oblatæ; quia vtrumque infinite dignitatis est: ergo cum sit eadem dispositio in singulis, (vt supponimus) quando multi sunt & quando pauci, eundem effectum singulis confert quando multi sunt, quem contulisset si pauci fuissent. Confirmatur à simili: Si eadem hostia à pluribus sumi posset, tantum conferret singulis, quantum si singuli soli fuissent: nam integrè, & independentè à ceteris, singulis esset applicata: ergo idem sacrificium, per diuersos actus offerentium applicatum, ipsis offerentibus tantum conferret, quantum si soli essent.

62
Omnium sacrificiorum perfectio non eminenter continetur.

Ex dictis constat, Hoc sacrificium habere in se eminenter omnem perfectionem sacrificij, esseque non solum Honorarium, seu Latreuticum, quod Holocaustum dicitur, sed etiam Propitiatorium, quod vocatur Sacrificium pro peccato, & Eucharisticum, & Impetratorium; quorum vtrumque dicitur Hostia pacifica. Et hoc sensu docent Patres, Omnes differantias,

seu species hostiarum veterum vna Eucharistia oblatione contineri. De quo vide Augustinum lib. 1. contra Aduersarium Legis & Prophetarum c. 20. & l. 17. de Ciuit. cap. 20. Chryostomum in Psalm. 93. & Leonem serm. 7. de Passione.

In ARTIC. II. & Reliquos.

De requisitis ad Sacrificium Missae.

63
N otandum est, In hoc sacrificio, vt ab Ecclesia celebratur, multa requiruntur: quae ad octo genera reuocari possunt. 1. Sacerdos. 2. Ministrans. 3. Materia. 4. Tempus. 5. Locus. 6. Vestes & Vasa sacra. 7. Verba praescripta & leges. 8. Variæ caeremonie.

DE SACERDOTE.

Dico Primò, Sacerdos debet esse sine conscientia peccati mortiferi, vel certè, si conscientiam talis peccati habeat, debet premittere confessionem, si in gratia commode potest; iuxta supra dicta q. 80. art. 4.

Dico Secundò, Requiritur etiam, vt non sit aliqua censura implicatus; scilicet Excommunicatio maiore vel minore, Suspendio à diuini, Irregularitate, vel Interdictio; quamuis hæc censura esset occulta.

Notandum tamen: Ad vitandum scandalum, vel infamiam, si prudenter ea timeretur ex omissione Sacri, posse talem celebrare, modò interim debeat de peccato, & proponat prima opportunitate petere absolutionem. Ita multi recentiores; & inter ceteros Ludouicus Lopes 2. p. pag. 580. vbi citat Siluestrum, Alphonsum à Castro, Nauar. & Cordubam. Ratio est; Quia sicut iugum Domini suauis est, ita quoque mandata Ecclesiae: vnde non censetur Ecclesia velle hominem obligare cum graui iactura fama, vel rerum suarum ad censurarum obseruationem: multoque minus, quando inde sequeretur scandalum, quod iure naturæ vitare tenemur. Sufficit ergo, vt tunc, faciat quod in se est ad dignè celebrandum.

64
Dico Tertiò, Requiritur etiam, vt sit ieiunus. Debet autè hoc ieiunium esse perfectissimum, ita vt homo nihil à media nocte, id est, post horam duodecimam, per modum cibi, potus, aut medicinae sumperit; vt docent omnes Doctores cum D. Thoma supra qu. 80. art. 8.

65
Dico Quarto, Si contingat Sacerdotem in altari deficere ante consecrationem, nihil amplius necesse est ab alio suppleri. Si tamè adfit alius Sacerdos ieiunus, qui velit, prosequi, potest. Si post consecrationem, quamuis vnus tantum speciei, debet sacrificium ab aliquo alio compleri, quamuis hic ieiunus non sit, si alius haberi nequit; idque incipiendo vbi prior deserat. Ratio est; Quia maius est præceptum integritatis sacrificij, quàm ne fiat à non ieiuno. Quam ab causam etiã sine confessione præmissa id fieri potest, si copia confessoris non datur.

DE MINISTRANTE.

66
Dico Primò, In missis priuatis sufficit habere vnicum ministrantem, qui vicem populi gerat. Est communis sententia Doctorum: & patet ex consuetudine Ecclesiae. Illa autem verba Canonis: Memento omnium circumstantium, intelligenda conditionate, si qui adsint.

67
Dico Secundò, Ministrans non potest esse femina. Est communis sententia Doctorum, ex Cap. Inhibendum, de Cohabitatione Clericorum. Prohibendum quoque est, vt nulla femina ad Altare presumas accedere, aut Presbytero ministrare, aut intra cancellos stare.

stare, siue sedere. Dom. Soto d. 13. q. 2. a. 5. dicit, ob nullam necessitatem id sine dispensatione esse permittendum, potiusque Sacerdotem debere sibi ipsi ministrare, quam id feminae permittere.

67
Quando liceat sine ministro celebrare.

Petes, An ergo aliquando liceat sine omni ministro celebrare?

Respondeo; Licere cum dispensatione Papae sine ea ordinariè non licere. Dico Ordinariè: quia ob aliquam necessitatem incidentem interdum licet sine dispensatione: exempli gratia, si aliquis sine viatico esset moriturus; si Sacerdos, alioqui in magno aliquo festo, sacro esset cariturus; ita Dominicus Soto supra, & alij recentiores.

DE MATERIA.

68 Dico Primò, Materia adhibenda, est panis triticeus azymus, & vinum purum, cui modica aqua admixta.

Quid fieri debeat, si aqua vino mixta non fuerit.

Dico Secundò, Si quis oblitus suo tempore admiscere aqua, recordetur ante calicis consecrationem, statim eam apponat, & prosequatur. Si post consecrationem calicis recordetur, non potest admiscere; quia tunc non potest in Sanguinem Domini conuerti. Graeci tamen olim solent admiscere aquam, & quidem calidam post consecrationem; vt patet ex Liturgia Chrysostrami, & ex Nicolao Cabasila, cap. 37. Expositionis Liturgiae.

69
Quid fieri, si calice sumpto, sentiat non fuisse vinum, sed aquam.

Dico Tertio, Si sumpto calice deprehenderit non fuisse vinum, sed aquam, accedat ad cornu Altaris, tanquam accepturus abluitionem, ne pateat error; & accepto vino cum pauxilla aqua, redeat ad mediù Altaris, submissaque pronuntiet verba consecrationis calicis, incipiens à Simili modo, postquam Sec. vsque ad, Vnde & nos memores; neque calicem eleuet, sed statim sumat. Ita Nauar. c. 25. num. 91. ex Scoto. Sed

Aduerte, Sufficere verba consecrationis calicis, sicut in Missali ponuntur, ommissis antecedentibus: nam Scoti sententia nititur falso fundamento; quod existimet verba illa priora esse necessaria ad essentiam consecrationis.

Consilium D. Thomae.

Quòd si nemo prorsus adsit, praeter ministrum, qui non offendatur, còsultius erit seruare id, quod D. Thomas praescribit art. 6. ad 4. Nempe, vt apponatur alia hostia, si prior sumpta sit; & vinum cum aqua; & incipiatur ab illis verbis, Qui pridie; & sic deinceps pergatur vsque ad finem: nam hoc etiam praescribitur in regulis Missalis, quae tamen regulae non semper obligant; multae enim ex illis non sunt ordinationes, sed solum instructiones iuxta probabilem sententiam Doctorum datae.

Dices; Hoc modo non perficietur sacrificium prius imperfectum, sed nouum perfectum succedet; & sic prius relinquatur imperfectum, quia caruit consecratione Sanguinis: quare hoc modo non euitabitur incommodum.

Respondeo; Etsi noua illa còsecratio vtriusque speciei, sit per se integrum sacrificium; tamen, quia actio prioris sacrificij imperfecti adhuc durat; consecratio, quae immediatè inferitur, censetur ad idem officium pertinere, tanquam vna continua actio ordinata ad vnum perfectum sacrificium: vnde in fine Sacri non liceret ita consecrare, quia non censeretur vna actio.

70 Dico Quarto, Si araneus, vel quid aliud venenatum, incidit in calicem consecratum, non debet sumi; sed aliud vinum cum aqua imponi, statimque consecrari; & sumi, vt dictum est. Neque

verum est, quod quidam dicunt, tunc aliam etiam hostiam esse consecrandam: nam prima consecratio vtriusque speciei fuit legitima, ac proinde fuit perfectum sacrificium ex parte consecrationis; quare consecratio vini non repetitur, nisi ob summationem.

Quid si aranea, vel quid venenatum incidit in calicem?

Aduertendum autem in hoc casu species vini infectas veneno, vel seruandas donec exhalentur, aut omnino corrumpantur; & tunc in piscinam post Altare proijciendas; vel (quod commodius est) stupa, vel panno lineo imbibendas; quo siccato, & combusto, cineres in piscinam proijciendos.

DE TEMPORE.

Dico Primò, Etsi multi Doctores teneant, nullo praeccepto sub peccato mortifero teneri Sacerdotes aliquando offerre sacrificium; sed satis esse, vt in Paschate simpliciter communicent; tamen contrarium est multò probabilius, & verius, & in praxi sequendum: quod tenet D. Thom. supra q. 82. art. 10. Durandus, Paludanus, & alij d. 13. Silvester verbo Missa 1. §. 7. & alij Summistae.

71
An Sacerdos teneatur aliquando celebrare ex praeccepto.

Probatur Primò, Lucæ 22. v. 19. Hoc facite in meam commemorationem: quibus verbis praecipit Dominus Apostolis, & eorum in sacerdotio successoribus, vt offerrent hoc sacrificium, vt testatur Concilium Trident. sess. 22. c. 1.

Probatur Secundò, Quia censetur esse quidam contemptus muneris sacerdotalis, eo nunquam vti; & ipsius sacrificij, illud nunquam offerre, cum ad hoc sit consecratus: nisi tamen iusta aliqua interueniat causa.

Probatur Tertio, Quia Sacerdos accipit onus intercedendi pro populo, & offerendi sacrificia pro peccatis. Satis tamen est, si in magnis Ecclesiae festis celebret, ad vitandum peccatum mortiferum. Adde, quod Concil. Trid. sess. 23. c. 14. praecipit Episcopis, vt curent, vt Sacerdotes saltem diebus Dominicis, & Festis solemnibus Missas celebrent: & ij, qui curam animarum habent, tam frequenter, vt muneri suo satisfaciant.

72
Praecceptum Concilij Trid.

Dico Secundò, Quouis die per totum annum licitum est offerre hoc sacrificium, praeterquam die Veneris sancto.

73
Licet quouis die celebrare, non tamen Veneris sancto.

Consentiunt Doctores; praeterquam de feria quinta & Sabbato sancta hebdomadae. Sed communior sententia est feria quinta licere; modò fiat absque scandalo. Ratio est; Quia nullum est ius scriptum id prohibens, nec vlla consuetudo in contrarium vim legis habens. Ita Sotus dist. 13. q. 2. art. 2. Nauar. c. 21. n. 88. & alij.

Die Iouis sancto.

De Sabbato idem dicendum est cum Soto, & multis recentioribus; quidquid dicat Nauarrus. Ratio est; Quia etsi in Canone Sabbato, de Consecratione d. 3. eodem modo de Sabbato, atque de Feria sexta dicatur, Sacramenta non celebrari; tamen generali consuetudine hoc de Sabbato est abrogatum. Nam in tota Ecclesia sacrificiù eo die offertur. Ideò enim olim non offerebatur sacrificium Sabbato sancto, quia ad representandam quietem Domini in sepulchro, distinebatur vsque ad mediam noctem sequentem, & tunc primum offerebatur: quod Ecclesia contraria consuetudine iam sustulit anticipando tempus. Vnde saltem ab eo tempore, quo in Ecclesia publicè offertur, licet etiam privatim celebrare, modò absit offensio.

Sabbato sancto.

Dico Tertio, Vno die nemo potest fasere, nisi vnum Sacrum; vt patet ex Canone Sufficit, de Còsecratione

73
seccratione